

Wojciech Krajewski

Szpalty pamięci : adwokat Wanda Grażyna Gałęcka-Szmurło 1899-1993

Palestra 37/7-8(427-428), 132-133

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SZPALTY PAMIĘCI

**Adwokat Wanda Grażyna
Galecka-Szurło
1899–1993**

Na zdjęciu Wanda Grażyna Szmurło (pierwsza z prawej)

W dniu 10 stycznia 1993 roku odeszła z naszego grona śp. adwokat Wanda Grażyna Szmurło z domu Galecka. Urodziła się w Warszawie 21 sierpnia 1899 roku i była drugą kobietą w Polsce, która została wpisana na listę adwokatów po odzys-

kaniu niepodległości po długich latach niebytu państwowości naszej Ojczyzny.

Droga życiowa adwokata Wandy Szmurło naznaczona jest głębokim patriotyzmem i oddaniem pracy społecznej, które umiała doskonale powiązać z wyko-

nywaniem zawodu. Uzyskanie wyższego wykształcenia traktowała jako dług zaciągnięty wobec społeczeństwa, który musi być spłacony. Przez całe swe życie zawodowe pracowała jako adwokat (z kilkumiesięczną przerwą w 1939 r.).

Już jako uczennica była działaczką Organizacji Młodzieży Polskiej „Przyszłość”. Po ukończeniu szkoły średniej, uzyskaniu świadectwa dojrzałości i immatrykulacji na Wydział Prawa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Wanda Gałęcka-Szmulło na polecenie organizacji zawiesiła studia i objęła funkcję sekretarki Okręgu Wołyńskiego na okres wojny z najeżdżącą bolszewickim. Jej praca związana była z częstymi wyjazdami na linię frontu, a nawet z koniecznością jej przekraczania w celu przewożenia instrukcji dla polskiej ludności i oddziałów. Znakomicie wykonywała to trudne zadanie, wiążące się z ogromnym ryzykiem – utratą życia po uprzednim przejściu przez piekło tortur.

Na studia powróciła po zakończeniu działań wojennych i wstąpiła do Organizacji Młodzieży Narodowej Szkół Wyższych – legendarnego dziś ZET-u. Dodatkowo podjęła naukę na Wydziale Filozofii, zaliczając pierwszy rok. Wydział Prawa i Nauk Politycznych ukończyła w 1924 roku i rozpoczęła aplikację w Prokuraturii Generalnej. Studiując pracowała, dawała lekcje i prowadziła wykłady na różnego rodzaju kursach. Musiała sama się utrzymywać, gdyż matka zmarła zaraz po jej urodzeniu, a ojciec musiał w 1905 roku opuścić kraj (wyjechał do Ameryki Południowej).

Po ukończeniu aplikacji przez jeden rok pracowała w Magistracie m.st. Warszawy, a w roku 1930 uzyskała wpis na listę adwokatów Izby Warszawskiej. Zawód wykonywała w Warszawie, prowadząc jednocześnie bogatą działalność społeczną i publicystyczną w dziedzinie prawa; brała też udział w pracach ustawodawczych z dziedziny małżeńskiego prawa mająt-

kowego (wydała kilka publikacji na ten temat, m.in. książkę: *Kobieta w prawie publicznym i prywatnym. Zbiór przepisów*). Przez kilka lat (do roku 1939) adwokat Szmulłowa była czynnym członkiem Koła Adwokatów RP, a do dnia 1 września 1939 roku pełniła funkcję prezesa Kółka Rolniczego w Jabłonnie k. Warszawy.

W czasie okupacji niemieckiej Wanda Szmulło była żołnierzem AK, brała czynny udział w Powstaniu Warszawskim, pracując w szpitalach powstańczych. Komitet Żydów w Polsce złożył jej podziękowanie za pomoc i ukrywanie Żydów w okresie okupacji niemieckiej.

Za swoją pracę niepodległościową adwokat Szmulłowa otrzymała odznaczenia: Medal Niepodległości, Medal X-lecia Niepodległości i Za Wojnę (1920 r.).

Po wojnie pani mecenas Wanda Szmulło została umieszczona na liście adwokatów Izby Warszawskiej „z ważnością od 20.04.1945 r.”. Początkowo wykonywała zawód w kancelarii indywidualnej, a następnie, z chwilą utworzenia Zespołu Adwokackiego nr 27 przy ul. Chłodnej 54, została powołana w skład jego członków. 1 czerwca 1965 roku przeniesiono ją do Zespołu Adwokackiego nr 9, w którym pracowała aż do skreślenia z listy adwokatów uchwałą ORA z dnia 21 stycznia 1971 roku w trybie obowiązującego prawa (na podstawie orzeczenia lekarskiego wydanego przez KIZ, po skierowaniu na badania przez Radę).

Adwokat Wanda Grażyna Szmulło została mianowana przez ministra obrony narodowej, Janusza Onyszkiewicza (rozkazem z dnia 3 lipca 1992 r.), podporucznikiem WP.

Odeszła od nas barwna postać dobrej i ofiarnej Polki. Była skromną reprezentantką swego pokolenia, przedstawicielką niezrozumiałej już dla młodych epoki. Cześć Jej pamięci.

Wojciech Krajewski